

KARLSTADS KOMMUN

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Plan- och byggavdelningen
 Karlstad 2018-10-12
 Patrik Söderman, 054-5404514
 patrik.soderman@karlstad.se

Antikvarisk konsekvensbedömning av förslag till detaljplan för Resecentrum inom Tingvallastaden

Bakgrund

Denna konsekvensbedömning har tagits fram i samband med pågående planarbete för Resecentrum i Karlstad.

Detaljplanens konsekvenser har bedömts utifrån samrådshandling daterad 2018-10-05 och utgår från de kulturmiljövärden som tidigare redovisats i PM angående kulturmiljöhänsyn, daterat 2018-05-21.

Bedömning

Skydd av värdefulla byggnader

Stationshuset och stinsbostaden är i planförslaget, liksom i gällande detaljplan, reglerade med rivningsförbud och skyddsbestämmelser. Beteckningarna har uppdaterats utifrån aktuella riktlinjer från boverket, vilket i viss mån stärker byggnadernas skydd utifrån plan- och bygglagen.

I planförslaget finns en upplysning om att stationshuset och dess närområde är skyddat som byggnadsminne enligt 3 kap. kulturmiljölagen, vilket i tidigare detaljplan inte framgår med samma tydlighet. Gränserna för det skyddade området är dock inte redovisade i plankartan vilket kan skapa en viss otydlighet i fråga om tillståndspflicht för förändringar av stationsbyggnadens närområde.

Förslaget bedöms medföra positiva konsekvenser i fråga om skydd av de kulturhistoriskt värdefulla byggnader som är belägna inom planområdet.

Stationens befintliga perrongtak

Det föreslagna planområdets avgränsning samt egenskapsbestämmelser för kvartersmark gör att befintliga perrongtak öster respektive väster om stationsbyggnaden delvis hamnar utanför planområdet, där tidigare detaljplanen fortsatt kommer att gälla och delvis inom planområdet, på mark som enligt förslaget inte får förses med byggnad. En byggrätt har också placerats i direkt

anslutning mot det västra perrongtakets norra sida. Befintliga perrongtak har betydande kulturhistoriska och miljöskapande värden. Ingen av detaljplanerna reglerar något bevarande av perrongtaken.

Förslaget innebär ingen förändring ifråga om perrongtakens skyddsstatus men bedöms medföra negativa konsekvenser genom att ett fortsatt bevarande av perrongtaken försvåras.

Kulturmiljömässiga sammanhang inom planområdet

Längsmed Hamngatan anges byggrätter för tre större byggnadsvolymer som kommer att skapa nya sammanhang i stationsmiljön. Två av dessa flankerar stationsbyggnaden i öster och väster och kommer att uppfattas i ett direkt samband med denna. Avstånd och byggnadshöjder har i planarbetet studerats i syfte att de nya byggnaderna ska anpassas till stationshuset utan konkurrera med eller i för hög grad dominera över detta. Utformningsbestämmelser har formulerats som ställer krav på att gestaltningen av dessa byggnader ska samspela med omgivningen och stationshuset.

Väster om stationshuset finns idag ett kulturmiljömässigt sammanhang bildat av stationshuset, stinsbostaden och det äldre perrongtak som sträcker sig mellan dessa byggnader. Den tillkommande byggrätten mellan stationshuset och stinsbostaden kommer att bryta de visuella sambanden mellan dessa element och eventuellt även påverka förutsättningarna för perrongtakets fortsatta bevarande.

På godsmagasinstomten sydost om spårområdet anges, liksom i gällande detaljplan, nya byggrätter för kontor- och centrumändamål, vilka ännu inte har genomförts. Ett genomförande resulterar i att en av stationens historiskt viktiga funktioner, nämligen godshanteringen, blir oläsbar i området.

Förslaget bedöms medföra negativa konsekvenser för stationsmiljöns kulturhistoriska sammanhang väster om stationsbyggnaden. De nya sammanhang som skapas i området som helhet kan samtidigt ur ett stadsbildmässigt perspektiv medföra positiva konsekvenser för gatubilden och upplevelsen av stationshuset. I fråga om förutsättningarna för godshanteringsfunktionens läsbarhet medför förslaget inga konsekvenser jämfört med gällande detaljplan.

Påverkan utanför planområdet

Kulturhistoriskt och miljömässigt värdefull bebyggelse i kvarteret Strålen omedelbart söder om planområdet kommer norrifrån att skymmas av tillkommande byggnadsvolymer. Samtidigt ändras markanvändningen närmast kvarteret, från trafikområde för järnväg till allmän gata. Detta skapar förutsättningar för en attraktivare miljö i närområdet kring kvarteret.

Byggnadshöjderna för nya byggrätter på godsmagasinstomten är i planförslaget betydligt högre än i gällande plan vilket medför en kraftigare påverkan i det sydöstra närområdet där flera kulturhistoriskt och miljömässigt värdefulla element är belägna (Stadsträdgården, orangeriet, expositionshuset Löfbergsskrapan och Löfbergs huvudkontor). Fördelningen av de tillkommande volymerna har i planarbetet studerats i syfte att uppnå anpassning i förhållande till omgivningen och utformningsbestämmelser har formulerats som ställer krav på att gestaltningen av nya byggnader ska samspela intilliggande värdefulla byggnader.

En ny gångbro som ansluter mot Stadsträdgården, tillsammans med en breddning av Vikentunneln och nya funktioner på Godsmagasinstomten är tänkt att minska järnvägens barriäreffekt och knyta samman stadens norra och södra delar.

Förslaget bedöms medföra negativa konsekvenser genom att tillkommande byggnader riskerar att dominera över befintliga kulturhistoriskt värdefulla byggnader - framförallt riskerar Löfbergsskrapans funktion som landmärke och symbolbyggnad att minska. Förslaget bedöms också medföra positiva konsekvenser genom att förbättrade kommunikationer över spårområdet bland annat ger förutsättningar för att stärka Stadsträdgårdens funktion och attraktionskraft i staden.

Patrik Söderman
Stadsbyggnadsantikvarie